

2.1.7 Prostá funkce

Předpoklady: 2103,

Pedagogická poznámka: Doba nutná k probrání této hodiny hodně závisí na tom, do jaké míry necháte studenty pracovat samostatně, při řešení příkladu 2. Pokud jim řešení prozradíte sami, zvládnete hodinu za deset minut a můžete ji přilepit k jiné. Já osobně věnuji prvnímu příkladu tak 5 minut (studenti si v naprosté většině případů musí najít definici prostého zobrazení v sešitě) a pak jsou překvapeni, jak málo toho musí změnit. Druhý příklad pomocí různého postrkávání trvá tak deset minut, grafy roztřídíme za 5 a zbytek hodiny věnujeme sbírce. Většinu studentů nechám sbírku počítat samostatně, s menšinou, která se špatně orientuje v grafech, společně řešíme příklady, které by jejich orientaci měly zlepšit.

Každá funkce je zobrazení (funkce je speciální druh zobrazení), pokud splňuje podmínky pro prosté zobrazení, říkáme jí **prostá funkce**.

Př. 1: Sestav definici prosté funkce. Nejdříve se pokus definici sestavit bez pomoci definice prostého zobrazení.

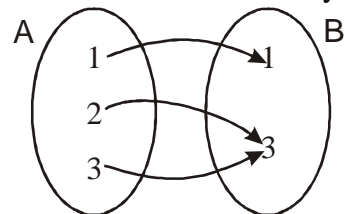
Prostá funkce:

Funkce f se nazývá prostá právě, když pro každá dvě $x_1; x_2 \in D(f)$ platí je-li $x_1 \neq x_2$ pak i $y_1 \neq y_2$.

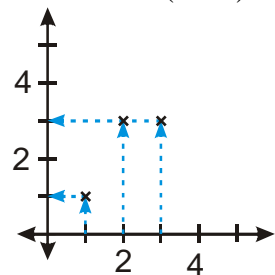
Př. 2: Stanov pravidlo, podle kterého půjde z grafu určit, zda se jedná o funkci prostou.

Zkusíme napodobit postup z minulé hodiny, kdy jsme hledali podmínku, kterou musí splňovat graf funkce.

Nakreslíme si množinový obrázek funkce, která není prostá.

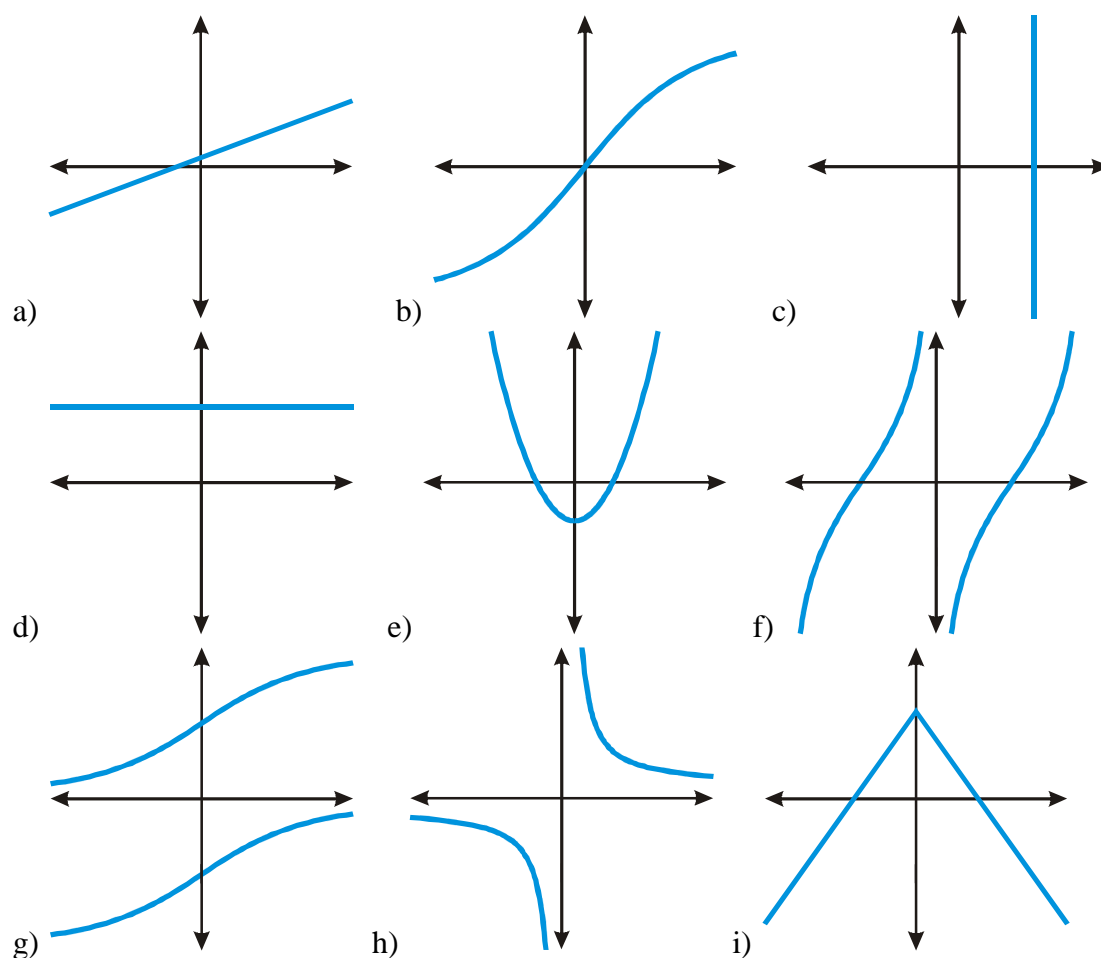
Pro různá x (2 a 3) máme stejné y (3). Nakreslíme si graf.

$\Rightarrow$ Funkce je prostá, právě když žádné dva body jejího grafu nejsou stejně vysoko ($\Rightarrow$ nemají stejnou hodnotu y)

$\Rightarrow$ Funkce je prostá, právě když jejím grafem prochází každá vodorovná čára maximálně jednou.

Př. 3: Urči, které z obrázků zachycují prosté funkce.

Prosté jsou funkce a), b), h). Na obrázcích c) a g) nejsou zobrazeny funkce.

Pedagogická poznámka: Obrázky relací jsou mezi funkce podstrčeny schválně. Část studentů zapomene, že kromě podmínky pro hodnoty na ose y musí graf splňovat i podmínky pro funkci a grafy c) a g) vyhodnotí jako prosté funkce.

Př. 4: Petáková:
strana 25/cvičení 22

Shrnutí: Prostá funkce musí pro různá x vytvářet různá $y \Rightarrow$ ze dvou různých čísel se nesmíme dostat ke stejnému cíli.